

แนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ให้มีประสิทธิภาพ
EDUCATIONAL MANAGEMENT GUIDELINES OF AGRICULTURAL
AND TECHNOLOGY COLLEGES FOR NORTHERN INSTITUTE OF
VOCATIONAL EDUCATION IN AGRICULTURE TO BE EFFECTIVE

จิตรลดา ไชยเลิศ^๑
Jitlada Chailert

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา และเสนอแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในเชิงคุณภาพทำการเก็บข้อมูลจากเอกสารการประเมินตนเองและสัมภาษณ์ตัวแทนผู้บริหารและครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ SWOT ในเชิงปริมาณทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๕๘ ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้างและใช้เทคนิคเดลฟายในการหาฉันทามติของกลยุทธ์การจัดการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

๑. สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในด้านการผลิตนักศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ และการบริหารจัดการ พบว่ามีจุดแข็งได้แก่ นักศึกษาที่จบการศึกษามีทักษะทางวิชาชีพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี ครูมีความรู้และจรรยาบรรณในสาขาวิชาชีพของตนเอง สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและประชาคมอาเซียน และการบริหารเป็นไปตามหลักการบริหารองค์กรและยึดถือระเบียบปฏิบัติของทางราชการเป็นสำคัญ ส่วนจุดอ่อนได้แก่ นักศึกษาขาดทักษะทางด้านภาษาและการออกกระหว่าง

^๑ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ภาคเรียน ครูยึดติดกับการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย
เก่า งบประมาณไม่เพียงพอ และในแต่ละสถานศึกษาไม่มีจุดเด่นเป็นของตนเอง

๒. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของ
ผู้บริหาร ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านการสื่อสาร
องค์การ โดยรูปแบบความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีค่าไคสแควร์
(chi-square) เท่ากับ ๗๘.๕๒ ท้องศาคอิสระ (degree of freedom) เท่ากับ ๙๘ ที่ระดับ
นัยสำคัญ (p-value) เท่ากับ ๐.๙๒๖๑๕ ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสอง
ของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เท่ากับ .
๐๐๐ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) เท่ากับ .๙๘ และค่า
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI)
เท่ากับ ๐.๙๕

๓. แนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษา
เกษตรภาคเหนือ แบ่งเป็น ๔ กลยุทธ์หลัก ๒๙ กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ ๑. มุ่งพัฒนาการ
ผลิตนักศึกษาให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประชาคมอาเซียน กลยุทธ์หลักที่
๒. พัฒนาปริมาณและคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา
กลยุทธ์หลักที่ ๓. พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ และกลยุทธ์หลักที่ ๔. พัฒนา
คุณภาพการบริหารจัดการ

คำสำคัญ : แนวทางการจัดการศึกษา, วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี, ประสิทธิภาพ

Abstract

The purposes of this research were to study the condition of educational management, key factors that had important influence role towards educational management effectiveness and to suggest Educational Management of Agriculture and Technology Colleges. It used mixed methods research both qualitative and quantitative research. In qualitative, data were collected from self-assessment report (SAR) documents and interviews with administrators and teachers, analyze data used content analysis and SWOT analysis. In quantitative, data were collected from the sample by cluster random sampling amount 558 samples, analyze data used structural equation model (SEM) and Delphi

technique for finding the consensus of educational management strategies. The research showed that;

1. The contexts of educational management of Agriculture and Technology College, in the field of student production, development of teachers and educational personnel were found that development of educational institutions and learning resources, and management. There were strong points, graduated students had good skills and desirable characteristics, teachers had knowledge and professional ethics, the school had developed curriculum with establishments to meet the needs of the labor market and the ASEAN community, and management was in accordance with the principles of corporate governance and the government's guidelines were important. The weakness were, students lack language skills and out during semester, teacher attaches to the teaching and the traditional teaching content, equipment and teaching materials were not modern, old, budget was not enough, and each school had its own unique character.

2. Influence Factors the effectiveness of educational management were found that there were the leadership of the executives factors, organizational culture factors, information technology factor, and organizational communication factors. The relationship of structural equation model was consistent with the empirical data by Chi-Square was 78.52 at the Degree of Freedom was 98, p-value was 0.92615, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) was .000, Goodness of Fit Index (GFI) was .98 and Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) was .95

3. The Educational Management Guidelines were divided into 4 main strategies 29 secondary strategy, main strategy 1 : aims to develop student production in relation to the needs of the labor market in the ASEAN community, Main strategy 2 : Improve the quality and quantity of teachers and educational personnel in vocational education, Main strategy 3 : Develop quality of education and learning resources, and Main strategy 4 : Improve management quality

Keywords : Educational Management Guidelines, Agriculture and Technology College, Effectiveness

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้เกิดกระแสโลกาภิวัตน์ ทุกประเทศต้องพัฒนาตัวเองและเพิ่มคุณภาพการผลิตและมาตรฐานแรงงาน จึงส่งผลต่อประเทศไทยให้เกิดการปรับตัวด้านคุณภาพ โดยเฉพาะการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นพื้นฐานต่อการเพิ่มปริมาณและคุณภาพการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ^๒ กล่าวว่า ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายด้านที่สำคัญ ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้น การบริหารจัดการศึกษาจึงต้องมีความคล่องตัวและสถานศึกษาทุกระดับมีอิสระในการจัดการศึกษาได้มากขึ้น คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ ตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละคนตามแนวคิด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา”

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงระดับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม ๔.๐ ที่มีการใช้ไฟฟ้าเป็นพลังงานหลักในการผลิตโดยอาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ผสมผสานกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิต ส่งผลให้พฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าและบริการของประชาชนเปลี่ยนไป ผู้ผลิตสินค้าและบริการจึงจำเป็นต้องปรับตัวสู่การพัฒนาบนฐานความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และนวัตกรรม ทำให้ทุกประเทศทั่วโลกมีการตื่นตัวและพัฒนาตนเองในทุกๆด้านเพื่อให้เท่าทันและอยู่ในกลุ่มนำการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกบริบทของโลก เช่นเดียวกับประเทศไทยที่รัฐบาลได้ตระหนักและเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้มีการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ และกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) จากนโยบายและแผนการขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ ดังกล่าว ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้นนอกจากกลไกประชารัฐ องค์กร หน่วยงานจากทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันอย่างเต็มที่แล้ว การพัฒนาคนให้

^๒ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=๓๙๕>, [๒๕๕๕].

มีความรู้ ความสามารถ และมีศักยภาพพร้อมกับมีสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติและเข้ามาเป็นแรงผลักดันขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เป้าหมาย ๔.๐ ดังกล่าวอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องด้วย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งตามเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ ๒๐ ปี รวมทั้งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่มุ่งหวังที่จะให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลให้มีการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาในทุกส่วนทุกระดับทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติการในสถานศึกษาทุกระดับ หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษากันทั่วประเทศอย่างจริงจัง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานทางการศึกษาหลักที่รับผิดชอบในการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี เพื่อเตรียมกำลังคนด้านอาชีพเข้าสู่ตลาดแรงงาน เนื่องจากกำลังคนที่มีคุณภาพจะสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้มีศักยภาพในการแข่งขันได้ตามนโยบายการเตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับการเปลี่ยนแปลงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑ ว่าด้วยการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งได้รับผลกระทบจากระบบความอ่อนแอของภาคเกษตรเชื่อมโยงสู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาโดยพบว่าการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเกษตรของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในช่วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา มีจำนวนนักศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ผู้จบการศึกษาจำนวนน้อยที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ผู้จบการศึกษาส่วนมากไม่ได้ประกอบอาชีพด้านการเกษตร แต่กลับไปทำงานเป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมหรือประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านการเกษตรทำให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาการออกกลางคัน การผลิตนักศึกษาไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

อย่างไรก็ตามสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ซึ่งเป็นสถาบันที่มีสถานศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือสังกัดอยู่ทั้งหมด ๑๒ สถานศึกษา ประสบกับปัญหา คือ แต่ละสถานศึกษามีสภาพพื้นที่บริบทในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน เมื่อมองใน ด้านนโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดนโยบายสู่การปฏิบัติ พบว่า ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ดังกล่าวเป็นไปโดยภาพรวมของสถานศึกษาที่สังกัดในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีทั้งวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัด

ช่าง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฯ ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ดังกล่าวเป็นไปในลักษณะ Top-down มิได้มาจากการศึกษาหรือกำหนดมาจากสภาพปัญหา จุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษาอย่างแท้จริง จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาขีดความสามารถของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานในการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเกษตรเข้าสู่สากลทั้งในส่วนของประเทศไทยและการเป็นศูนย์กลางการพัฒนากำลังคนด้านเกษตรกรรมและประมงของกลุ่มประเทศอาเซียน จึงได้มุ่งเน้นศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานทั้งในระดับสถานศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเร่งรัดพัฒนาสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรและประมงให้มีความสามารถก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ
๒. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ
๓. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือให้มีประสิทธิภาพ ในครั้งนี้ได้ใช้เทคนิควิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และเทคนิควิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการครู ข้าราชการ กพ. ลูกจ้างประจำทำหน้าที่สอน พนักงานราชการทำหน้าที่สอน และลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่สอน ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง ทั่วประเทศในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๕๕๘ คน

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้กระบวนการวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi techniques)

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิดในรอบที่ ๑ ของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์โดยนำความคิดเห็นมาจำแนกและจัดกลุ่ม รวบรวม เนื้อหาที่ใกล้เคียงกันมาไว้ในข้อเดียวกัน เพื่อสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

๒. ผู้วิจัยนำคำตอบจากการตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ ๒ และรอบที่ ๓ มาหาค่ามัธยฐาน เพื่อสรุปเป็นระดับของการพยากรณ์แต่ละข้อและนำค่าพิสัยอินเทอร์ควอไทล์กับค่ามัธยฐานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ถ้าค่าสถิติของแบบสอบถามในแต่ละข้ออยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ถือว่าสอดคล้องกัน ถ้าค่าสถิติค่าใดค่าหนึ่งอยู่นอกเกณฑ์ที่กำหนดหรือนอกเกณฑ์ทั้งสองค่า จะถือว่าไม่สอดคล้องกัน ในการสรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อนั้น ผู้วิจัยถือค่ามัธยฐานเป็นหลักในการพยากรณ์แนวโน้มแต่ละข้อ และจะใช้ค่าพิสัยอินเทอร์ควอไทล์กับค่ามัธยฐานซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อเป็นการเสริมแนวโน้มอีกทางหนึ่ง ผู้วิจัยได้นำเอาข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งค่ามัธยฐานและค่าพิสัยอินเทอร์ควอไทล์ มาสรุปเป็นแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นำมาเสนอเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกข้อที่มีมัธยฐานมากที่สุด ๕ อันดับแรก ในแต่ละตัวแปรมาอภิปรายผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่ามัธยฐาน (Median) ของข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่ ค่าพิสัยอินเทอร์ควอไทล์ (Interquatile Range)

สรุปผลการศึกษา

ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ พบว่า

ด้านการผลิตนักศึกษา สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านทักษะวิชาชีพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากในบางสถานศึกษามีการฝึกงานแบบทวิภาคี ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์จริง แต่ก็ควรให้มีการฝึกงานเพิ่มเติมในอาชีพทางเลือกเพิ่มขึ้น ในด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-net) เมื่อเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติในกลุ่มภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ ดังนั้นผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเทียบกับแรกเข้าอยู่ในเกณฑ์ต่ำมีนักศึกษาออกกลางคันจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนนักศึกษาและประชาชนในชุมชน โดยการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นหลากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งจะทำให้การผลิตกำลังคนของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานสามารถเป็นผู้ประกอบได้ และสามารถรองรับการเปิดเสรีผู้เรียนในสถานศึกษาบางแห่งเป็นนักศึกษาที่มาจากพื้นที่สูง (ชนเผ่า) ไม่มีสัญชาติ ไม่มีบัตรประชาชนทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา การทำงาน ตลอดจนจรรยาบรรณ ความเชื่อ วัฒนธรรมที่หลากหลาย ทำให้การพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะด้านภาษาค่อนข้างยาก

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูผู้สอนในด้านวิชาชีพ มีความรู้ในด้านทักษะวิชาชีพสูง มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน มีการนิเทศ ติดตาม มีกระบวนการวัดผลประเมินผลที่มีประสิทธิผล มีการจัดทำบันทึกหลังการสอน แต่ยังขาดการใช้เทคโนโลยีในการจัดการและยังขาดความรู้ในการทำวิจัย ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ มีความตระหนัก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา แต่ผู้บริหารยังขาดการชี้แจง แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับหน้าที่ที่ชัดเจน ขาดการเสริมแรง และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูสัดส่วนจำนวนครูและบุคลากรเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน นักศึกษา เกือบทุกสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ตามกรอบอัตรากำลังครู แต่เมื่อแยกดูตามสาขาวิชาชีพ พบว่า จำนวนครูสายวิชาชีพ สถานศึกษาเกือบทุกแห่งประสบปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน ซึ่งปัจจัยสำคัญคือครูผู้สอนและครูที่ปรึกษา ที่ต้องติดตามดูแลพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด สถานศึกษาได้เพิ่มขีดความสามารถให้ครูโดยการให้พัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรมในสาขาวิชาชีพของตนแต่ขาดการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนตามมา สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยที่เป็นประโยชน์ และให้มีการเผยแพร่ในระดับชุมชน ภาคและชาติ

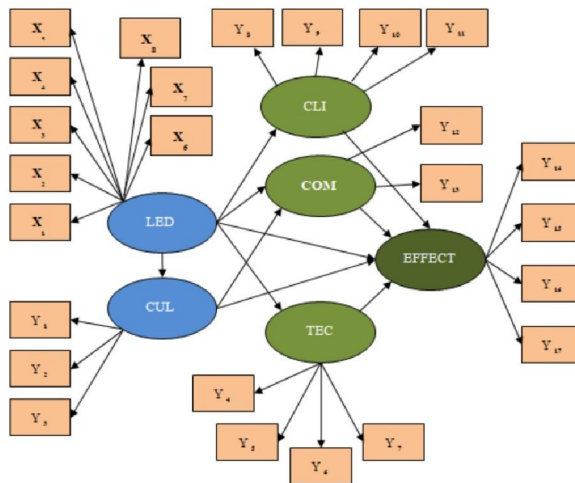
แต่ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี ทำให้การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบยากต่อการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งครูไม่แสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ ใช้เพียงแค่อตามที่สถานศึกษาจัดทำให้เท่านั้น ครูในสถานศึกษา ยังยึดติดกับเนื้อหา หลักสูตร วิธีการสอนแบบเดิม ๆ ไม่ยอมรับกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ การกำหนดรายวิชาใหม่ หรือปรับปรุงรายวิชาเดิม เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ซึ่งควรทำร่วมกับสถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและการพัฒนาประชาคมอาเซียน

การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ สภาพของสถานศึกษาในด้านงบประมาณพบว่าสถานศึกษาหลายแห่งจัดการศึกษามามากกว่า ๒๐ ปี ทำให้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี เครื่องจักรกลทางการเกษตรไม่ทันสมัย ขาดงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทั้งทางด้านการเรียนการสอน ทุนหมุนเวียน การทำงานในฟาร์ม และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่จะก้าวไปสู่อาเซียน สถานศึกษามีการพัฒนางานฟาร์มให้เป็นอุทยานการศึกษา โดยใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนและศึกษาของหน่วยงานและประชาชนผู้สนใจ เพราะมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ แต่สภาพห้องเรียน โรงฝึกงานหรือฟาร์ม ยังไม่เหมาะสมต่อการให้บริการ เนื่องจากมีอายุการใช้งานมานาน สื่อวัสดุอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการยังไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย สถานศึกษามีการจัดห้องเรียนอาเซียนตามนโยบาย แต่ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและด้านการให้ความรู้ด้านอาเซียน สถานศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้ชุมชนเกษตร จึงมีชุมชน/สังคมโดยรอบเป็นตัวแรงในการพัฒนาสถานศึกษาทำให้เกิดการให้บริการวิชาการและวิชาชีพของสถานศึกษาต่อชุมชน แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างจริงจัง และในการให้บริการชุมชน โดยเฉพาะการฝึก/ต่อยอดอาชีพยังไม่ได้มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงสถานศึกษา มีสถานประกอบการที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ในบางสาขาวิชา มีการจัดหลักสูตรตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานอาเซียน แต่ยังคงขาดการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการพัฒนาเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม สถานประกอบการและตลาดแรงงานอาเซียน หลักสูตรอาชีวะเกษตรในปัจจุบันยังเป็นหลักสูตรแกนกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรโดยความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พันธกิจครอบคลุมถึงยุทธศาสตร์ ด้านการผลิตบุคลากร สินค้าเกษตร และพัฒนาผู้ประกอบการใหม่และต่อยอดการวิจัย นวัตกรรมเพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ให้ตรงกับความต้องการของประชาคมอาเซียน

การบริหารจัดการ นโยบายในการจัดการศึกษาแต่ละสถานศึกษาไม่ชัดเจนขาดจุดเด่นของแต่ละแห่งในการดำเนินงานด้านการบริหาร ส่วนใหญ่ยังเน้นกับนโยบายเร่งด่วนจนลืมนโยบายหลักของสถานศึกษา ในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนด

โครงสร้างที่ชัดเจนตามระเบียบการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่พบว่าการปฏิบัติหน้าที่จริง ผู้บริหารยังขาดการกระจายอำนาจในการสั่งงาน คือยังคงรวบอำนาจในการบริหารขึ้นตรงกับหัวหน้าสถานศึกษา นอกจากนี้ในบางครั้ง ยังมีการสั่งงานหรือมอบหมายหน้าที่ข้ามสายงานด้วย ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในการสื่อสารในองค์กร ใช้วิธีการสื่อสารโดยบุคคลหนังสือเวียนและสื่อออนไลน์ การสื่อสารยึดถือตามระดับสายงานและยึดถือตามระเบียบวิธีปฏิบัติ การขัดแย้งส่วนบุคคลไม่กระทบต่อหน้าที่การสอนหรือภาระงาน

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สร้างรูปแบบเชิงสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ดังนี้

ตรวจสอบรูปแบบเชิงสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ๒๕ ตัวแปร ได้ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด ๓๐๐ คู่ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทั้ง ๓๐๐ คู่ โดยทิศทางของความสัมพัธ์เป็นไปในทิศทางบวกทั้งหมด ระดับของความสัมพัธ์มีตั้งแต่ .๔๓๐ ถึง .๙๐๑ ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ การเป็นผู้นำทางวิชาการ (X2) กับ ด้านโครงสร้างองค์กร (Y8) ($r = .๔๓๐$) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ (Y16) กับ การบริหารจัดการ (Y17) ($r = .๙๐๑$) จะเห็นได้ว่าตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กันมากกว่า .๖๐๐ หลายคู่ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาภาวะร่วม

เส้นตรงพหุ (multicollinearity) ซึ่งเป็นภาวะที่ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยมีความสัมพันธ์กันสูงมาก อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) โดยการหาค่า VIF จากสมการถดถอย โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบคือ หากค่า VIF ที่ได้มีค่ามากกว่า ๑๐ จะเกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) ซึ่งผลการทดสอบปรากฏว่า ไม่มีตัวแปรสังเกตได้ตัวใดมีค่า VIF มากกว่า ๑๐ โดยตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่า VIF มากที่สุดคือ การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคค (X7) มีค่า VIF เท่ากับ ๖.๓๑๔ แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ไม่ก่อให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) และข้อมูลมีความเหมาะสมในการนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นต่อไป

จากผลการปรับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยสำคัญที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ารูปแบบความสัมพันธ์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาจากค่าไคสแควร์ (chi-square:) มีค่าเท่ากับ ๗๘.๕๒ ที่องศาอิสระ (degree of freedom: df) เท่ากับ ๙๘ ที่ระดับนัยสำคัญ (p-value) เท่ากับ ๐.๙๒๖๑๕ ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เท่ากับ .๐๐๐ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) เท่ากับ .๙๘ และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เท่ากับ .๙๕ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้วัดความสอดคล้องทุกประการ และค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทุกเส้นทาง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลด้านบรรยากาศขององค์การ สรุปลงได้ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง (DE) ต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา (EFFECT) เรียงลำดับตามค่าอิทธิพลจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (๑) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ (CUL) มีค่าเท่ากับ ๐.๘๔ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (๒) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (TECH) มีค่าเท่ากับ ๐.๕๓ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (๓) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (LED) มีค่าเท่ากับ ๐.๔๒ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (๔) ปัจจัยด้านการสื่อสาร (COM) มีค่าเท่ากับ ๐.๓๒ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (๕) ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ (CLI) มีค่าเท่ากับ ๐.๑๗ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม (IE) ต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี (EFFECT) เรียงลำดับตามค่าอิทธิพลจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (๑) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (LED) มีค่าเท่ากับ ๑.๒๔ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ (CUL) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (TECH) และปัจจัยด้านการสื่อสาร (COM) (๒) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การ (CUL) มีค่าเท่ากับ ๐.๐๓ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ (CLI) และปัจจัยด้านการสื่อสาร (COM)

แนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ พบว่า มีอยู่ ๔ พันธกิจ ได้แก่ พันธกิจที่ ๑ มุ่งพัฒนาการผลิตนักศึกษาให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประชาคมอาเซียน พันธกิจที่ ๒ พัฒนาปริมาณและคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา พันธกิจที่ ๓ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ พันธกิจที่ ๔ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบประเด็นที่เห็นว่าควรนำมาอภิปรายตามลำดับของประเด็นการวิจัยตามคำถามนำสำหรับการวิจัยโดยเริ่มจากสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ตามด้วยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีและแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โดยมีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา ดังนี้ สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี พบว่าด้านการผลิตนักเรียน นักศึกษา สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านทักษะวิชาชีพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนนักศึกษาและประชาชนในชุมชน โดยการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นหลากหลาย สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ซึ่งจะทำให้การผลิตกำลังคนของสถานศึกษาตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานสามารถเป็นผู้ประกอบได้ และสามารถรองรับการเปิดเสรี แต่อย่างไรก็ตามพบว่าผู้เรียนในสถานศึกษาบางแห่งเป็นนักศึกษาที่มาจากพื้นที่สูง (ชนเผ่า) ไม่มีสัญชาติ ไม่มีบัตรประชาชนทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา การทำงาน ตลอดจนค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมที่หลากหลาย ทำให้การพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะด้านภาษาค่อนข้างยาก รวมถึง ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเทียบกับแรกเข้าอยู่ในเกณฑ์ต่ำและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-net) เมื่อเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติในกลุ่มภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนในด้านวิชาชีพ มีความรู้ในด้านทักษะวิชาชีพสูง แต่ยัง

๒๔๐ วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๒)

ขาดการใช้เทคโนโลยีในการจัดการและยังขาดความรู้ในการทำวิจัย ขาดการเสริมแรงและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู รวมทั้งพบว่า ครูในสถานศึกษา ยังยึดติดกับเนื้อหา หลักสูตร วิธีการสอนแบบเดิม ๆ ไม่ยอมรับกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ การกำหนดรายวิชาใหม่หรือปรับปรุงรายวิชาเดิม เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ซึ่งควรทำร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและการพัฒนาประชาคมอาเซียน

ด้านการพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษาหลายแห่งจัดการศึกษามามากกว่า ๒๐ ปี ทำให้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี เครื่องจักรกลทางการเกษตรไม่ทันสมัย ขาดงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาทั้งทางด้านการเรียนการสอน ทุนหมุนเวียน การทำงานในฟาร์ม และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่จะก้าวไปสู่อาเซียนรวมทั้งหลักสูตรอาชีวะเกษตรในปัจจุบันยังเป็นหลักสูตรแกนกลางจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรโดยความร่วมมือกับชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พันธกิจครอบคลุมถึง ยุทธศาสตร์ ด้านการผลิตบุคลากร สินค้าเกษตรและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่และต่อยอดการวิจัย นวัตกรรมเพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้ตรงกับความต้องการของประชาคมอาเซียน

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า นโยบายในการจัดการศึกษาแต่ละสถานศึกษาไม่ชัดเจน ขาดจุดเด่นของแต่ละแห่งในการดำเนินงานด้านการบริหาร ส่วนใหญ่ยังเน้นกับนโยบายเร่งด่วน จนลืมนโยบายหลักของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชย์ อ่วมศรี^๓ ที่ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย มิติด้านการจัดการศึกษา ประกอบด้วยกลไกขับเคลื่อน ๓ กลไก ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านแรงจูงใจ และด้านผลลัพธ์ มิติด้านการจัดระบบงาน ประกอบด้วยกลไกขับเคลื่อน ๓ กลไก ได้แก่ ด้านคุณภาพ และมาตรฐาน ด้านโปรแกรมและด้านทรัพยากร มิติด้านกรอบกลยุทธ์ ประกอบด้วยกลไกขับเคลื่อน ๓ กลไก ได้แก่ ด้านทิศทางด้านแผนงาน และด้านการประสานความร่วมมือ

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบ

^๓ วณิชย์ อ่วมศรี, รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูอาชีวศึกษาด้วยการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการ, วารสารทางการศึกษา, พัฒนาเทคนิคการศึกษา, ๒๕ (๘๔), ๒๐-๒๕, ๒๕๕๕.

อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม เชิงบวกต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี อธิบายได้ว่าการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูงจะส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีให้สูงขึ้นด้วย โดยภาวะผู้นำของผู้บริหารอาจส่งผ่านอิทธิพลทางอ้อมด้านอื่นๆ ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศ บรรยากาศองค์การและการสื่อสารได้ด้วย อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกมาให้เห็นชัดเจนในการปฏิบัติงานสามารถจูงใจให้ครูทำงานให้บรรลุเป้าหมายของสถาบันและภาวะผู้นำของผู้บริหารยังช่วยส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ของครูในการปฏิบัติงานของสถาบันให้ดำเนินไปด้วยดีอีกทั้งพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่แสดงออกมีความสอดคล้องกับความต้องการของครูจึงทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในงาน มีเจตคติที่ดีต่อผู้นำในองค์การ ทำให้ครูมีเจตคติที่ดีต่องาน ครูจะทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถาบัน มีความต้องการคงความเป็นสมาชิกขององค์การส่งผลให้ครูเกิดความผูกพันต่อองค์การมากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสูงขึ้น ซึ่งถือว่าปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีให้ประสบผลสำเร็จ ถ้าสถานศึกษามีประสิทธิผลจะส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ทางวิชาการสาขาต่างๆ และส่งผลต่อการผลิตนักศึกษาตามมาตรฐานด้านคุณภาพซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถาบันศึกษาส่งผลต่อประโยชน์ของผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และส่งผลทำให้สถานศึกษาอาชีพเกษตรประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงกุฏ จำนงค์นิต^๔ ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูงสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุจิราพรรณ คงช่วย^๕ (๒๕๕๔) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้

^๔ มงกุฏ จำนงค์นิต, “รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, **ปริญญาคุณนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๕๖), หน้า ๗๓.

^๕ รุจิราพรรณ คงช่วย. “รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้”. **ปริญญาคุณนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๔), หน้า ๙๒.

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ ๐.๐๔ ซึ่งผลจากพฤติกรรมของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจึงมีส่วนช่วยทำให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสามารถจูงใจให้ครูทำงานให้บรรลุเป้าหมายของสถาบันได้โดยตรง สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

จะเห็นได้ว่า ผู้นำเป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารองค์การให้ประสบผลสำเร็จ และควรใช้ภาวะผู้นำในการบริหารจัดการเพื่อชักจูงหรือผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นจากเหตุผลที่กล่าวมา จึงสนับสนุนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี แต่หากผู้บริหารไม่สามารถบริหารงานโดยใช้ภาวะผู้นำในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม การสร้างขวัญกำลังใจ การสร้างความพึงพอใจในงาน การดูแลเอาใจใส่ และการส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง เหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในระดับ ต่ำได้ วัฒนธรรมองค์การ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสูงเป็นอันดับที่หนึ่ง มีค่าอิทธิพลเท่ากับ ๐.๘๓ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑ แสดงว่าสถานศึกษามุ่งเน้นค่านิยมในการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของครูในสถานศึกษาเกี่ยวกับความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมเป็นตัวกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอธิบายได้ว่า วัฒนธรรมองค์การที่ดีจะส่งผลให้ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีดีขึ้นด้วย โดยผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วัฒนธรรมองค์การเป็นสิ่งที่รวมเอาระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการประพฤติ ปฏิบัติ ค่านิยม ความเชื่อ ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การนั้น ดังนั้นวัฒนธรรมองค์การ จึงช่วยให้ ครูในสถานศึกษาเข้าใจถึงลักษณะการทำงานและการเลือกแนวทางที่ถูกต้องในการแก้ปัญหา และการปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้เข้าใจถึงความสำคัญของวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ การประพฤติปฏิบัติของบุคลากรในสถานศึกษาอีกทั้งวัฒนธรรมองค์การ ลักษณะสร้างสรรค์ มีลักษณะของการปฏิบัติงานที่ให้ความสำคัญกับบุคลากรและงานไปพร้อม ๆ กับการให้บุคลากรมีความคิดที่อิสระในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้มี ส่วนร่วมในการทำงานและบริหารงานอย่างทั่วถึง การบริหารงานจะมีการวางแผน การกำหนด เป้าหมายและความสำเร็จ

โดยส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการทำงาน มีความสุข กับการทำงาน มีการตอบสนองผลประโยชน์และสวัสดิการต่างๆ อย่างเพียงพอ เพื่อให้งานบรรลุ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีส่วนทำให้ผู้พัฒนธรรมองค์การเป็นแรงกระตุ้นสำคัญให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์การ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์เทพ จันทสุวรรณ^๖ ได้ศึกษาภาวะผู้นำ วัฒนธรมองค์การกับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร: ตัวแบบสมการโครงสร้าง พบว่า แนวคิดวัฒนธรมองค์การใหม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อแนวคิดประสิทธิผลองค์การใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รังสรรค์ อ้วนวิจิตร^๗ ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า วัฒนธรมองค์การมีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ ๐.๒๐ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^๘ กล่าวว่าสถาบันอุดมศึกษาควรสร้างวัฒนธรมองค์การเพื่อให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับประสบการณ์ที่ดีและส่งผลกระทบต่อความผูกพันของครูและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลต่อองค์การ ดังนั้นผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างวัฒนธรมองค์การให้มีความเข้มแข็ง ธนวิน ทองแพง^๙ พบว่า วัฒนธรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยบูรพา สอดคล้องกับ สาทร ภูริโสภิษฐ์^{๑๐} ที่พบว่า วัฒนธรมองค์การโรงเรียนลักษณะสร้างสรรค์ และลักษณะเฉื่อยชามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยวัฒนธรมองค์การโรงเรียนลักษณะสร้างสรรค์มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ร้อยละ ๖๐ และผล

^๖ พงษ์เทพ จันทสุวรรณ, “ภาวะผู้นำวัฒนธรมองค์การกับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร : ตัวแบบสมการโครงสร้าง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔), หน้า ๑๓๖.

^๗ รังสรรค์ อ้วนวิจิตร, “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาเล็ก”, ปริญญาดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๓.

^๘ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒**, (กรุงเทพฯ : อัดสำเนา, ๒๕๕๒), หน้า ๘๕.

^๙ ธนวิน ทองแพง, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยบูรพา”, ปริญญาดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๙), หน้า ๑๑๕.

^{๑๐} สาทร ภูริโสภิษฐ์, “ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรมองค์การโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ๒๕๕๙), หน้า ๑๖๓.

๒๕๔ วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๒)

การวิจัยของ สุทธิพงศ์ ยงค์มกล^{๑๑} ที่พบว่าวัฒนธรรมองค์การเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

จากการศึกษาทำให้มองเห็นว่าการพัฒนาแนวทางในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ในการดำเนินการ ที่สำคัญต้องขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมองค์การด้วย จึงจะสามารถขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือให้มีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ได้มีการนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือให้มีประสิทธิผล ซึ่งวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีจำนวนผู้เรียนน้อยแต่การเกษตรกับเป็นอาชีพหลักของคนไทย ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า สถานศึกษาซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ที่ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายนอกจากจะทำความเข้าใจตามแนวทางในการจัดการศึกษาที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะไปแล้วนั้น ควรจะได้มีการดำเนินการดังนี้

ระดับนโยบาย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา)

๑. ควรมีการวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อทราบถึงขอบเขตของผลกระทบของการปรับเปลี่ยนที่จะส่งผลกระทบต่อระบบโครงสร้างและระบบงานต่างๆของสถานศึกษา

๒. ควรมีการเตรียมครู บุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง โดยการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น รวมทั้งพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเสริมศักยภาพเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษา

ระดับนโยบาย (สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ)

สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคเหนือทั้ง ๑๒ สถานศึกษา ควรมีการนำแนวทางในการจัดการศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิผลด้านการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

^{๑๑} สุทธิพงศ์ ยงค์มกล, “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓๙.

ระดับสถานศึกษา

๑. ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำในทุกด้าน มีความมุ่งมั่นตั้งใจและให้การสนับสนุนอย่างจริงจังในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล
๒. สถานศึกษาคควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถานประกอบการ เพื่อช่วยพัฒนาสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. เนื่องจากงานวิจัยนี้ ไม่ได้นำแนวทางการจัดการศึกษาที่เป็นผลการวิจัยไปทดลองปฏิบัติจริง ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยและพัฒนาต่อไป โดยนำแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีไปทดลองปฏิบัติเพื่อใช้ผลในการยืนยันและเพื่อประโยชน์ต่อการนำแนวทางการจัดการศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือให้มีประสิทธิผล ไปใช้ขยายผลต่อไป
๒. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเหนือเท่านั้น ดังนั้นควรทำการศึกษา/วิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลในภาคอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งในแต่ละภาคอาจมีสภาพการจัดการศึกษาและปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป
๓. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเฉพาะแนวทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิผลเท่านั้น ดังนั้นควรทำการศึกษา/วิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยประเภทอื่น ๆ เช่น วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างฯ เพื่อนำแนวทางไปปรับใช้ในสถานศึกษาประเภทดังกล่าวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธนวิน ทองแพง. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยบูรพา”. **ปริญญาดุขฎิ นิพนธ์ หลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๙.
- พงษ์เทพ จันทสุวรรณ. “ภาวะผู้นำวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร : ตัวแบบสมการโครงสร้าง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔.

๒๔๖ วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๒)

มงกุฎ จำนงค์นิต. “รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. **ปริญญาดุขุณีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๕๖.**

รุจิราพรรณ คงช่วย. “รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้”. **ปริญญาดุขุณีนิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๔.**

วณิชย์ อ่วมศรี. **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูอาชีวศึกษาด้วยการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการ. วารสารทางการศึกษา, พัฒนาเทคนิคการศึกษา, ๒๕ (๘๔), ๒๐-๒๕. ๒๕๕๕.**

สรรค์ อ้วนวิจิตร. “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก”. **ปริญญาดุขุณีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยคริสเตียน, ๒๕๕๔.**

สุทธิพงศ์ ยงค์กมล. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการ”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.**

สาทร ฐริโสภิชฐ์. “ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต ๓”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ๒๕๔๘.**

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา, ๒๕๕๒.**

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙).** [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

[http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=๓๙๕, ๒๕๕๔.](http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=๓๙๕, ๒๕๕๔)

